תפל: תנא בל שלא מעם כלום מבערב

סבר רב פפא קמיה דרבא למימר כמאן

דאמר לא מעם מידי באורתא אמר ליה רבא

מי קתני בערב ימבערב קתני לאפוקי היכא

דקדים ואכיל אמר רבה בר בר חנה אמר

רבי יוחנן, איזהו רוק תפל כל שעבר עליו

חצות לילה ובשינה למימרא דבשינה תליא

מילתא שוהתנן ישן כל היום אין זה רוק תפל

ניעור כל הלילה הרי זה רוק תפל התם

במתנמנם יהיכי דמי מתנמנם אמר רב אשי

נים ולא נים תיר ולא תיר דקרו ליה ועני ולא

ידע לאהדורי סברא וכי מדכרו ליה מדכר

תנא יהשכים ושנה פרקו אין זה רוק תפל

ועד כמה אמר רב יהודה בר שילא אמר רב

אשי אמר רבי אלעזר "כל שיצא רוב דבורו

של שלש שעות: מי גריסין לעיסת גריסין של פול וכו': לימא מסייע ליה לריש לקיש דאמר

ר"ל רוק תפל צריך שיהא עם כל אחד ואחד

דלמא הבלא דפומא מעלי מתניתין דלא

כרבי יהודה דתניא ר' יהודה אומר מי גריסין

, רותח ועובר שיתן לתוכו מלח יימאי משמע דהאי עובר לישנא דאקדומי הוא אמר ר"נ

בר יצחק דאמר קרא ווירץ אחימעץ דרך

הככר ויעבור את הכושי אביי אמר מהכא

יוהוא עבר לפניהם ואיבעית אימא מהכא

נויעבור מלכם לפניהם וה' בראשם: מי רגלים

שהחמיצו: תנא יכמה חימוצן שלשה ימים

א"ר יוחגן כל שיעורי חכמים בכתמים צריך

שיעור לשיעורן דילד או דזקן דאיש או

דאשה מכוסים או מגולים בימות החמה או

בימות הגשמים: יוצריך לכסכם שלש

פעמים: יסבעי רבי ירמיה אמטויי ואתויי חד

או דלמא אמטויי ואתויי תרתי מאי "תיקו:

העבירן שלא כסדרן: ת"ר הקדים שניים

לראשונים תני חדא שניים עלו לו ראשונים

לא עלו לו ותניא אידך ראשונים עלו

לו שניים לא עלו לו אמר אביי אידי

ואידי שניים עלו לו ולא ראשונים ומאי

ראשונים לכסדרן ושניים להעברתן:

בתני' יכל אשה שיש לה ומת דיה שעתה

לואלו הן הוסתות מפהקת ומעמשת

וחוששת בפי כריסה ובשפולי מעיה

ושופעת וכמין צמרמורות אוחזין אותה

לו אבגדהוז מיי' פ"ט מהלי איסורי ביאה הלי לח: לה ח ט י מיי שם הלכה לה ולחומרא: לח כ מיי׳ שם הל"ד ופ"ד מהל' משכב ומושב

הניין: למ ל מ מייי שם פייח הלייב ופייג מהלי משכב ומושב הלייו סמג לאוין קיא טושיע יו״ד סי׳ קפט סעי׳ יט:

1. ויהי מה ארוץ ויאמר לו רוץ וְיֵרֶץ אֲחִימִּעֵץ דֶּרְרְּ הַכּּבְּר וְיִעֲבֹר אֶת הַבּּוּשׁי: שמואל ביח כג שורה עבר לְפְנִיהָם.

ַרָּישְׁתַחוּ אַרְצָה שְׁ פְּעָמִים עֵד גִּשְׁתּוֹ פָּעָמִים עֵד גִּשְׁתּוֹ בְּילְנִינִי עַּוֹ גְּשְׁוּמוֹ עַּוֹ אָחִיו: בראשית לג ג 3. עָלְה הַפַּרֵץ לִפְנֵיהֶם פָּרְצוּ וַיִּעֲבֹרוּ שַׁעַר וַיִּצְאוּ בוֹ וַיַּעֲבֹר מֵלְכָּם לִפְנֵיהֶם וַיְיָ בָּרֹאשָׁם:

תום' הרא"ש

וכמה חימוצה ג' ימים. בשבת פרק ר' עקיבא מפרש במברא מ' יום ובמי רגלים בגמרא מ' יום ובמי רגלים דהכא איירי דקתני התם ר' יהודה אומר כדי להעביר את הכתם [וי"ל] דכאן פי דפחות מג' ימים לא מהני ופוחוז מג' מים לא מחבי והתם (אמר) דטפי ממ' יום לא מהני. וי"מ הא דקאמר התם בן מ' יום היינו של תינוק בן מ' יום והא דמיבעיא ליה הכא דילד או זקן י"ל דה"ק דילד או אפי׳ זקן י"ל דה"ק דילד או אפי׳ דוקן. וקצת תימה דלא מייתי בשמעתין ההיא דשבת: דילד או דוקן. כולה שמעתיז מוכחא דמי רגלים שמעותין מוכוא היי הגיים דמתניתין מי רגלים ממש ולא עשב שכך שמו ומי רגלים דפיטום הקטרת ומי רגלים דהכא שוין כדמוכח בפ׳ דם חטאת דפריך והא בעינן לאעבורי סממנין על בעינן לאפברוי סממנים על הכתם ותנן אין מכניסין מי רגלים למקדש ודלא כדברי המפרשים שהוא עשב ששמו מי רגלים ובשביל ששמו מכוער אין מכניסין ששמו מכופו אין מכניסין אותו למקדש: ותניא אידך ראשונים עלו לו שניים לא עלו לו. וקשה ליה מברייתא אברייתא וקשה אברייתא תנינא לא ידע: מפהק. פרש"י אשטורלייה. אדם שפושט אבריו. ובפ׳ אם לא שפושט אבויוודפ אם לא הביא גבי פיהק ומת פיי פלייר אדם הפותח פיו. וכן נראה מהא דאמרינן בברכות גבי ר' כשהיה מפהק היה מניח ידו על דלא איירי בקביעות ווסת . דגיהוק ופיהוק דחדא זימנא אלא רמה פטמים היא טושה כן בשעת ווסתה דבחד פיהוק ובחד עיטוש לא שייך תחלה וסוף וכל אלו וסתות דגופה אין להם זמן

בלפון טהורה אואם לאו דיכול ללאת ע"י הדחק טמאה אפילו בטומאה דאורייתא ואם כן בדם תבוסה דרבנן אפילו יוצא על ידי ואכיל דלא הוי רוק תפל לפי שהשינה ממררת את הרוק ומחזקתו הדחק טהור והשתא מפרש בסיפא ויהיב טעמא לרישא 🕫 בטומאה

דאורייתא דכי אינו יכול לנאת טהורה אבל יכול לנאת על ידי הדחק טמאה ולר' יוחנן דמפרש כדמשני רב פפא פירוש דרישא אם מתכנסת ויולא ממנו בתכבוסת סתם טמא שכן דרך להקפיד עליו הואיל ויוצא בקל ואם לאו טהורה ואפילו יולא ע"י לפון תורה אור השלם דאין דרך להקפיד עליו כיון שאינו יולא בתכבוסת סתם ומייתי כל הבלוע ליתן טעם לרישא דכיון (ג) דאינו יכול לנאת כלל אפילו הקפיד בפירוש אין קפידתו קפידא דבטלה דעתו אלל כל אדם שאין דרכן להקפיד ברישא נמי יכול לנאת על ידי הדחק ועל ידי כבום סתם אינו יכול לנאת טהור הואיל ואין דרך להקפיד בסתם והיינו כדמשני רב פפא כל היכא דאינו יכול לנאת כו׳ והשתא רב פפא אינו סותר מה שאמר למעלה אלא בא לתרך דה"פ הא יכול לנאת על ידי הדחק והקפיד עליו להוליאו טמא וכי קאמר לעיל טהור בשלא הקפיד עליו להוליאו ולא היה לריך רב פפא לומר אלא התם בדקפיד אלא בא להשמיענו פלוגתא דרבי יוחנן ור"ל דפליגי בדלא קפיד ויכול לנאת על ידי הדחק דר"ל מטמא ור"י מטהר: נים ולא נים תיר ולא תיר. פי׳

נים ולא נים בתחלת שינה תיר ולא תיר בסוף שינה כשהוא ניעור משנתו ובערבי פסחים (פסחים קכ:) נמי גבי נתנמנמו יאכלו ונקיט כי האי לישנא נים ולא נים תיר ולא תיר איכא לפרושי בכי האי גוונא נים ולא נים שעתה בחלות הלילה מתחיל להתנמנס תיר ולה תיר שישן בחלי הראשון ועתה כשמגיע בחלות הלילה היה מתחיל ליעור והוא תיר ולא מיריי: תנא כמה חימוצן שלשה ימים. קשה דגפרק רגי עקיגא (שבת דף 3.) קאמר גבי מי רגלים שהחמילו בני מ' יום משמע ולא קודם לכן ואיכא ספרים דגרסי עד ארבעים יום ולפי זה ניחא דאיכא למימר משלשה ועד ארבעים מעלו ואיכא ספרים דגרסי בן ארבעים וקאי אמינוק שהוא בן מ' יום וקשה דהא לקמן איבעיא להו דילד או דוקן וי"ל דה"פ דילד דווקא או אפילו דוקן נמי ולא כפ״ה דפירש דזקן מעלו טפי וכן משמע מדקאמר דאיש או דאשה וליכא למימר או דאשה דוהא דהא דילד או דוקן נקט לשון זכר וכן בשבת בן מ' לשון איש מיהו תימה אמאי לא מייתי הכא הך ברייתא לשבת לבן מ' יום יועוד מילי טובא שמאריך באותה ברייתא יותר מהכא

והכא מאריך בדין מי רגלים יותר

אם הקפיד עליו אין. והא דקחני אם יכול לנאת טמא כשהקפיד: דה"פ לריש לקיש שכל הבלוע שאינו יכול לנאת אפילו על ידי הדחק בחורתה. שהפילו המש לה טעם כלום: מבערב קתני. הבל המש אכל כשאר ב"א: לאפוקי דקדים. קודם היום לאחר שניעור משנתו

> התם. דקתני ניעור כל הלילה הרי זה רוק תפל לא דניעור ממש אלא מתנמנם דודאי שינה של לילה בעינן ושינת היום אע"ג דישן לאו תפל הוא הואיל וטעם כלום שהטועם שחרית נהנה כל היום כולו: השכים ושנה פרקו. הדבור מעביר כח הרוק: של שלש שעות. שהוא עשוי לדבר בשלש שעות: לימה. מתני׳ דבעי לעיסה כדי שיהא רוק מעורב בגריסין מסייע ליה לריש לקיש: עובר. הודם. שהמלח מעביר כח הגריסין: ויעבור את הכושי. קדם לפניו: שהחמילו. שהסריחו: הני מי רגלים דילד או דוקן. של זקן מעלו טפי: מכוסין. מעלו טפי: בימות החמה. מעלו טפי: בעי רבי ירמיה האי שלש פעמים דקחני אמטויי ואחויי חד. הולכה והובאה חשיב חד או דלמא אמטויי חשיב חד ואתויי חד דהוו להו תרי: שניים לראשונים. נתר ובורית וקמוניא ואשלג לרוק תפל ומי גריסין ומי רגלים: סני חדה שניים עלו לו. הותם שהעביר בשנייה עלו לו: ראשונים לא עלו לו. וכי הדר מעביר נתר ובורית וקמוניא ואשלג זימנא אחריתי בתר רוֹק וגריסין ומי רגלים נמלא עוברין עליו כסדרן: ותניא אידך כו'. וקשיין אהדדי: אמר אביי הא והא סבירא להו שניים. שהעביר (ה) שניים שהיה לו להעביר ראשון עלו לו וראשונים שהעביר ראשון לא עלו לו דהכי שפיר דכי הדר מלרכינן לעבורינהו בתר שניים הוי ליה כסדרן: ומאי ראשונים. דקתני באידך ברייתא עלו לו: ראשונים לכסדרן. שהיה לו להעביר תחלה שהוא העביר לבסוף דהוו להו הנך ראשונים לכסדרן שניים להעברתן: בותני מפהקם. ו) אישטריליי"ר בלע"ז: פי כרסה. נגד טבורה: שפולי מעיה. בית הרחם: ושופעה. בגמרא פריך מאי קאמר: למרמורות. פרילונ"ש: אוחזין אוחה. בכך למודה להיות בכל עת שהיא רוחה: דיה שעתה. בכל רחיות שתרחה ע"י וסתות אלו: כיולא בהן. מפרש בגמרה [ע"ב]: גבו׳ בוססום דיומי. כגון מט"ו לט"ו: הא קא שפעה ואולא. והיכן הוא הוסת הואיל וכל ימיה רואה: בשופעת

וכן כיוצא בהן מוכל שקבעה לה שלשה פעמים הרי זה וםת: גמ' תנינא חדא זימנא ∞כל אשה שיש לה וסת דיה שעתה התם בוסתות דיומי הכא בוסתות דגופא כדקתני אלו הן וסתות היתה מפהקת מעמשת וחוששת בפי כריסה ובשפולי מעיה ושופעת שופעת הא שפעה ואזלא אמר עולא בריה דרב עלאי

מהתם ונראה לומר דברייתא דהתם קאי אמילתא דת"ק דאמר כדי לכבם בו בגד קטן והתם לא מעלו אלא בני מ' יום והכא לגבי כתם איירי ומעלו בני שלשה ימים ולא שייכי כולהו מילי דהתם הכא ומשום הכי לא מייתי ההיא ברייתא הכאש:

בשופעת

מפהקת. פי׳ בקונטרס אשטריליי״ר בלע״ו ואין נראה אלא כמו שפירש בשבת (דף קלו.) גבי פיהק ומת באליי״ר כדאמר בברכות (דף כד:) גבי רבי שהיה מפהק ומניח ידו תחת סנטרו: מעמשת. אישטרנויי״ר וגוסה פירש רש״י בגמרא באליי״ר ואין נראה אלא פירוש רוטי״ר וכן י גיהק בתפלה רוטי״ר ובערוך פירש קול היולא מן הגרון מחוך מאכל כבד וזה רוטי״ר ואין נראה אלא פירוש רוטי״ר וכן י גיהק בתפלה רוטי״ר ובערוך פירש קול היולא מן הגרון מחוך מאכל כבד וזה רוטי״ר ואין נראה לפרש שנגלוטי״ר. וכולהו הני וסתות איירי שמפהקת או מעטשת שעה או שמים בעת שרגילה לראות אבל משום פיהוק או עיטוש חדא זימנא לא קבעה מדמפליג י בין תחלת וסת לסוף וסת ובחד פיהוק וחד עיטוש לא שייך תחלה וסוף:

והאוכל ממתקו ומעביר את כחו: אם הקפיד עליו אין אי לא לא: איזהו רוק

 ל) גי' יעב"ץ והמניא,
 ספחים קכ: תענית יב.
 מגילה יח: יבמות נד.,
 ג) סוכה לע. ספחים ז: קיע:
 מגילה כא: (מנחות לה:), מגינה כה: (ממחת בה: "ה) (מומחת בה: "ה) (מומחת עו. ב"ק קיט"),

ס) לעיל ב., 1) [וחהא אדם

שפושט אבריו כ"כ הרא"ש),

[וע"ע מוס' מענית יב:

שלפינוי ליתא המם אלא הך

שלפינוי ליתא המם אלא הך שנפנינו ניתח התם חנה הך מילתא דבן מ' יום ע"ש. רש"א, ט) [ועי" מנחות מג. ובתום' שם ד"ה בן ארבעים], י) [ברכות כד.], כ [במתניתין לקמן ע"ב], הגהות הב"ח (**ה)** רש"י ד"ה אמר אביי וכו' שניים שהעביר שניה שהיה: (כ) תום' ד"ה (כדף סג ע"ב) הא יכול וכו' לרישא מטומאה דאורייתא וכו': נג) בא"ד דכיון דבאינו יכול לנחת וכו' נמי דיכול לנחת

הגהות מהר"ב

נ"י הדחה:

א] תור"ה (בדף סב ע"ב) הא יכול וכר ואם להף דיכול ללאת אפרי ע"י הדחק טמאה טומאה דאורייה ועי דער לע"ל לענ"ד ועי מהרש"א והיא היא:

לעזי רש"י

. אישטריליי״ר [אישטינדיליי״ר]. פריצונ"ש. צמרמורת.

מוסף רש"י

תיר. על (תענית יב: מגילה יח:) לדמסרגמיטן ויקן ויסער (תענית שם). לאהדורי סברא. דכר הכל מכינס הלב (מגילה שם) אם לריך ממנו דבר שלריך הרהור אינו יודע לומר בעוד שמתנמנס (חענית נותר בעוד שתחנתנם (חעוית שם) במילתא דלריכא סברא כגון ששואלין אותו היכן הנחת כלי זה, וכי מדכרו ליה. הנחתו במקום פלוני, ליה. הנחמו במקום פנוני, מידכר. ולוומר הן לו לאו (ושב"ם פסחים קבי). ויעבור את הכושי. קדמו לרון לפניו (טובה לט. ובעי"ז פסחים ז: ומגילה כא:). ייעבור מלכם לפניהם. קדים לילך בראש (פסח וסת. קבוע ג' פעמים ובדקה בשעת וסתה ומלאתה טמאה, דיה שעתה וליכא למימר